

Τα κουνούπια και η προστασία από τα τσιμπήματά τους (Νίκος Λουπάκης, Αρχισυντάκτης Επιστημών Πεμπτουσίας, Μηχανολόγος Μηχανικός, Δημοσιογράφος)

[/ Πεμπτουσία](#)

Image not found or type unknown

Στη χώρα μας έχουμε να κάνουμε με πολλά είδη κουνουπιών, αρκετά από τα οποία είναι δυνητικοί φορείς ασθενειών. Τα κουνούπια δεν ζουν πολύ, 1-2 μήνες κρατάει ο σύντομος βίος τους, αναπαράγονται όμως με μεγάλη ταχύτητα και ο βιολογικός τους κύκλος, από τη στιγμή που βγαίνουν οι προνύμφες μέχρι να μεταμορφωθούν σε ακμαία (δηλαδή ολοκληρωμένα) έντομα, δεν ξεπερνά τη μία βδομάδα κατά τους θερμούς μήνες.

Ένα κουνούπι μπορεί λοιπόν στη διάρκεια της ζωής του να δώσει 7-8 γενιές κουνουπιών. Κάθε θηλυκό γεννάει έως και 800 αυγά, οπότε γίνεται αντιληπτός ο ρυθμός με τον οποίο μπορούν αν αναπαραχθούν, αν δεν υπάρξει παρέμβαση. Τα

αυγά τους, ανάλογα βέβαια και με το είδος τους, τα γεννούν όπου υπάρχει στάσιμο νερό. Ακόμα και τα πιατάκια από τις γλάστρες ή άδεια κονσερβοκούτια ή πεταμένα κυπελάκια παγωτών, γιαουρτιού κλπ. μπορεί να μετατραπούν σε εστίες αναπαραγωγής κουνουπιών.

Σημειώνουμε ότι η αναζήτηση αίματος από τα κουνούπια έχει σχέση με την αναπαραγωγή τους. Τα τσιμπήματα που κατά καιρούς δεχόμαστε προέρχονται από θηλυκά κουνούπια που χρειάζονται το αίμα για να καταφέρουν να γεννήσουν τα αυγά τους.

Το «οικιακό» κουνούπι τσιμπάει συνήθως τα βράδια ενώ το κουνούπι τίγρης, κατά τη διάρκεια της ημέρας. Σημειώνουμε τέλος ότι το διοξειδίο του άνθρακα από την αναπνοή και οι χημικές ουσίες που εκλύονται από το δέρμα όπως πχ. το γαλακτικό οξύ είναι στοιχεία που προσελκύουν τα κουνούπια.

Οι ασθένειες

Τα κουνούπια από μόνα τους δεν είναι μολυσμένα αλλά κάποια από αυτά μπορεί να «μολυνθούν» με κάποιο παθογόνο όταν τσιμπήσουν «μολυσμένο» άνθρωπο ή ζώο. Με αυτό τον τρόπο μπορούν να μεταδώσουν μία σειρά από ιώσεις στον άνθρωπο (ιός του Δυτικού Νείλου, Δάγκειος πυρετός, Τσικουνγκούνια κ.ά.) αλλά και την ελονοσία η οποία προκαλείται από πρωτόζωο παράσιτο. Κάποιοι θεωρούν ως πλέον επικίνδυνη την ελονοσία, ενώ άλλοι, κυρίως Ευρωπαίοι θεωρούν πιο επικίνδυνο τον Δάγκειο.

Στη χώρα μας υπάρχουν τουλάχιστον 60 είδη κουνουπιών, πολλά από τα οποία θα μπορούσαν να μεταδώσουν μια σειρά από ασθένειες. Για παράδειγμα, ο ιός του δυτικού Νείλου μεταδίδεται αρκετά εύκολα όχι τόσο μέσω «τίγρη» (*aedes albopictus*), όσο -και κυρίως- μέσω του εξαιρετικά διαδεδομένου «οικιακού» κουνουπιού (*culex pipiens*). Είναι το ανθρωπόφιλο κουνούπι που τσιμπάει τον άνθρωπο τα βράδια και φροντίζει να κάνει αισθητή την παρουσία του με το χαρακτηριστικό ενοχλητικό του ζουζούνισμα στα αυτιά μας.

Στην περίπτωση των ιώσεων, δεν υπάρχει θεραπεία, ο ιός κάνει τον κύκλο του και στον ασθενή χορηγείται υποστήριξη για την αντιμετώπιση συμπτωμάτων και την αποφυγή επιπλοκών, οι οποίες σε άτομα με βεβαρημένο ιατρικό ιστορικό μπορεί να είναι πολύ σοβαρές και να φτάσουμε ακόμα και στο θάνατο. Θα λέγαμε ότι κάπως έτσι συμβαίνει και με την κοινή γρίπη. Τα συμπτώματα μάλιστα των ιώσεων που μεταδίδουν τα κουνούπια μοιάζουν αρκετά με της γρίπης και είναι πιθανόν ο ασθενής να μην αντιληφθεί από τι ακριβώς αρρώστησε. Για την ελονοσία υπάρχει θεραπεία, χορηγείται συγκεκριμένη αγωγή.

Προσωπικά μέτρα προστασίας

- Έλεγχος για εστίες ανάπτυξης κουνουπιών (στάσιμο νερό - λασπώδες έδαφος) στο σπίτι και γύρω από αυτό και εξάλειψή τους.
- Σίτες σε πόρτες και παράθυρα
- Εντομοαπωθητικά στο ακάλυπτο δέρμα ή/και πάνω από τα ρούχα, σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσης. Σε ορισμένα δεν επιτρέπεται η εφαρμογή τους στο δέρμα πάνω από 2 φορές την ημέρα.
- Εντομοαπωθητικές ταμπλέτες και εξατμιζόμενα διαλύματα χρησιμοποιούνται μόνο με ανοιχτά παράθυρα. Τα «φιδάκια» αποκλειστικά σε ανοιχτό χώρο. Προτιμάτε αυτά που περιέχουν φυσικό πύρεθρο, που θεωρείται αβλαβές για τον άνθρωπο.
- Ορισμένα φυτά μπορούν να έχουν περιορισμένη εντομοαπωθητική δράση (π.χ. βασιλικός).
- Κουνουπιέρες στα βρέφη (ή και σε μεγαλύτερης ηλικίας άτομα αν υπάρχουν πολλά κουνούπια)
- Ρούχα που καλύπτουν μεγαλύτερο μέρος το σώματος (μακριά μανίκια, μακριά παντελόνια κ.λπ.)
- Λάμπες κίτρινου χρώματος έλκουν λιγότερο τα έντομα το βράδυ
- Οι ανεμιστήρες δυσκολεύουν την προσέγγιση και τα κλιματιστικά την δραστηριοποίηση των κουνουπιών.
- Καλό κούρεμα γρασιδιού και θάμνων